Jak nejlépe pomoci dospělým s koktavostí

doporučení na základě mezinárodního výzkumu

NEKOKTÁM!cz

Odhaduje se, že zhruba jedno procento světové populace trpí koktavostí (Bloodstein & Bernstein Ratner, 2008). Koktavost (taktéž zadrhávání či balbuties) je komplexní porucha řeči, která se vyznačuje přerušováním plynulého toku řeči. Koktavost může být doprovázena dalšími projevy v chování (zjevnými a/nebo skrytými). Kromě toho se může u zadrhávajících projevit afektivní a/nebo kognitivní reakce na koktavost. Většina vědců a odborníků, kteří se koktavostí zabývají, se domnívá, že koktavost je výsledkem komplexního spolupůsobení více faktorů. Je na ni také pohlíženo jako na neurofyziologickou poruchu silně ovlivněnou genetikou (Yairi & Seery, 2011).

Postoj společnosti ke koktavosti je často negativní. Podle řady studií provedených v rámci projektu IPATHA (*the International Project on Attitudes Toward Human Attributes*) stále převládají nepříznivé společenské předsudky o koktavosti a lidech, kteří jí trpí. (St. Louis, 2005; 2015).

Výsledky výzkumů ukazují, že koktavost má negativní dopad na kvalitu života v mnoha ohledech (ovlivňuje např. vitalitu, fungování ve společnosti, emoční prožívání a duševní zdraví; Beilby et al., 2013; Craig et al., 2009).

Odborníci po celá desetiletí přicházeli s různými doporučeními pro komunikaci s dospělými, kteří koktají – obvykle se tyto informace zakládaly na jejich vlastních názorech a domněnkách. V poslední době proběhl výzkum, jehož cílem je vytvořit doporučení pro veřejnost, která vycházejí z názorů lidí s koktavostí na to, co jim při komunikaci nejvíce pomáhá. Dvě mezinárodní studie (jedna byla provedena v Severní Americe a druhá v Evropě a na Blízkém východě) zpracovaly názory na formulaci těchto doporučení od dospělých balbutiků (St. Louis, 2018; St. Louis et al., 2017; Węsierska et al., 2018). Obecně je při komunikaci s lidmi, kteří koktají, důležité být připraven se vcítit do jejich individuálních potřeb a problémů a být flexibilní. Nejdůležitější je snažit se co nejvíce přizpůsobit individuálním potřebám jednotlivců a při komunikaci jim vycházet vstříc, jak to nejlépe jde.

Co považuje člověk s koktavostí za největší pomoc při komunikaci? Říká:

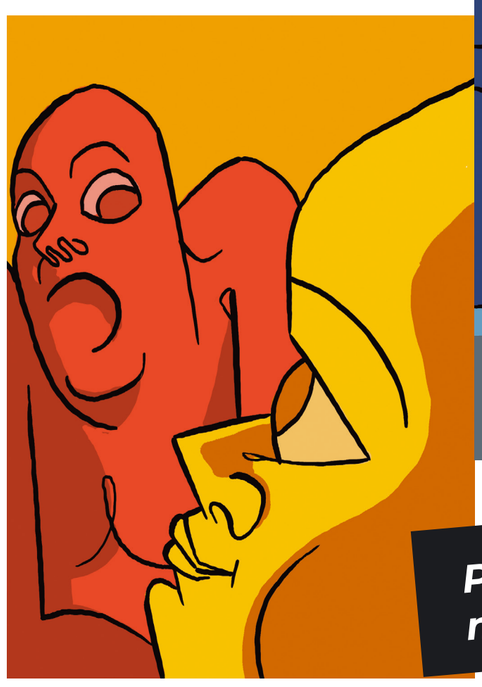

“

Věnujte se mi: pokuste se udržet přirozený oční kontakt.

Buďte trpěliví: dejte mi dost času, abych mohl myslet a mluvit.

Vaše pochopení je pro mě důležité: nebuďte zaujatí, dejte najevo empatii a porozumění.

Chovejte se ke mně přátelsky, ukažte, že máte smysl pro humor a umíte i pochválit.

Buďte co nejvíc v pohodě: chovejte se přirozeně, buďte sami sebou a soustřeďte se na to, co říkám, ne jak to říkám.

Pružně přizpůsobujte své chování a snažte se brát ohled na mé potřeby.

“

Literatura:

Beilby, J., Byrnes, M., Meagher, E., & Yaruss, J. (2013). The impact of stuttering on adults who stutter and their partners. *Journal of Fluency Disorders, 38*(1), 14–29.

Bloodstein, O., & Bernstein Ratner, N. (2008). *A Handbook on Stuttering* (6th ed.). Clifton Park, NY: Thomson Delmar Learning.

Craig, A., Blumgart, E., & Tran, Y. (2009). The impact of stuttering on the quality of life in adults who stutter. *Journal of Fluency Disorders. 34(2), 61-74.*

St. Louis, K. O. (2005). A global project to measure public attitudes about stuttering. *The Asha Leader, 10(14), 12-23.*

St. Louis, K. O. (2015). Epidemiology of public attitudes toward stuttering. In K. O. St. Louis (Ed.), *Stuttering meets stereotype, stigma, and discrimination. An overview of attitude research* (pp. 7-42). Morgantown, WV: West Virginia University Press.

St. Louis, K. O., Irani, F., Gabel, R. M., Hughes, S., Langevin, M., Rodriguez, M., Scott, K. S., & Weidner, M. E. (2017). Evidence-based guidelines for being supportive of people who stutter in North America. *Journal of Fluency Disorders*, *53*, 1-13.

St. Louis, K. O. (2018, June). *How Should We Interact with Adults Who Stutter? Let's Hear from Them*. Invited keynote address to the 3rd International Conference on Stuttering. Rome, Italy.

Węsierska, K., Saad Merouwe, S., Abou Melhem N., Dezort, J., Laciková, H., & St. Louis, K. O. (2018, July). *Personal Appraisals of Support from Stuttering Adults in Lebanon, Poland, Slovakia, and the Czech Republic.* Presentation at the Joint World Congress in Hiroshima, Japan.

Yairi, E., Seery, C.H. (2011). *Stuttering: Foundations and Clinical Application*. Boston, MA: Pearson.

Autoři:
Kenneth O. St. Louis, Katarzyna Węsierska, Selma Saad Merouwe, Nouhad Abou Melhem, Jan Dezort a Hana Lacíková

Ilustrace: **Ghadi Ghosn** | Grafický návrh: **Jarosław Telenga** | Copyright, 2018. Všechna práva vyhrazena

Více informací k tématu koktavost najdete na stránkách:

- ASHA (American Speech-Language-Hearing Association): **asha.org**
- British Stammering Association: **stammering.org**
- International Fluency Association: **theifa.org**
- International Stuttering Association: **isastutter.org**
- National Stuttering Association: **nsastutter.org**
- Stuttering Foundation: **stutteringhelp.org**
- Stuttering Home Page: **mnsu.edu/comdis/kuster/stutter.html**